

ประเทศไทยเป็นประเทศที่อยู่ในระหว่างการพัฒนา การให้เครดิตได้เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สถาบันการเงินที่ให้เครดิตมากกว่าสถาบันการเงินแหล่งอื่น ๆ ก็คือธนาคาร ฉะนั้น ระบบการธนาคารจึงมีทั้งส่วนเสียและส่วนดีต่อประเทศชาติ ถ้าธนาคารมุ่งแต่หาผลประโยชน์ของตนเองโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยมั่นคง ธนาคารก็จะเป็นสถาบันที่ปราศจากความรับผิดชอบ ทำให้ขาดความเชื่อถือ ธนาคารจึงต้องมีระบบการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อระบบเศรษฐกิจของสังคม และมีวิธีการที่รัดกุมสะดวกรวดเร็วปลอดภัยนั้นคือ

๑. การให้เครดิตจะต้องคำนึงถึงปริมาณเงินฝากของธนาคารและภาวะทางการเงิน หมายความว่าธนาคารต้องไม่ปล่อยเครดิตให้มากเกินไปในขณะที่เกิดภาวะเงินเฟ้อ/เพราะธนาคารต้องเสี่ยงต่อโอกาสสูญเงินเนื่องจากธุรกิจที่ให้เครดิตไปล้มละลาย ในภาวะการเช่นนี้ธนาคารต้องให้ความร่วมมือกับธนาคารแห่งประเทศไทยในการจำกัดปริมาณความหมุนเวียนทางการเงินให้น้อยลง โดยให้เงินที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด

๒. การให้เครดิตไม่ใช่ให้เพื่อลูกค้านำไปใช้ในการเก็งกำไร ซึ่งทำให้ประชาชนส่วนรวมต้องได้รับความเดือดร้อนจากการกักตุนสินค้าเพื่อหวังกำไรของพ่อค้าเหล่านี้ ซึ่งทำให้เกิดผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจโดยผู้บริโภคต้องบริโภคของในราคาแพง/เพราะการกักตุน ฉะนั้นธนาคารควรวางมาตรการให้รัดกุมในการพิจารณาให้เครดิตแต่ละราย และวัตถุประสงค์ในการกู้

๓. โครงการของผู้นั้นจะต้องมีผลดีทางคานส่งเสริมเศรษฐกิจ หมายความว่าเงินถูกนำไปใช้ในโครงการที่จะเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมและมีประสิทธิภาพทางการพัฒนาประเทศ โดยคำนึงถึงหลัก ๓ ประการคือ.-

- ก. การลงทุนในโครงการที่ใช้เงินทุนน้อยที่สุด
  - ข. การลงทุนนั้นก่อให้เกิดการออมทรัพย์ ทำให้การลงทุนขั้นต่อไปเพิ่มขึ้น .
  - ค. การลงทุนทำให้เกิดการกระจายอำนาจการซื้อทำให้ประชาชนมีงานทำมากที่สุด
- การให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ซึ่งปฏิบัติอยู่ในขณะนี้ ได้แก่.-
- ๑. การให้กู้ในระยะยาว เช่น เงินกู้ยืม (Loan) เงินเบิกเกินบัญชี (Overdraft)
  - ๒. การให้กู้ในระยะสั้น เช่น เปิด L/C การซื้อลดตั๋วเงิน

ในที่นี้จะกล่าวถึงแต่การกู้ยืมโดยวิธีซื้อลดตั๋วเงิน ซึ่งเป็นวิธีการกู้ยืมที่กำลังนิยมปฏิบัติกันมาก ทั้งเป็นวิธีการกู้ยืมที่ต้องมีระเบียบวิธีการขอยืมบังคับมากมายซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหา และผู้เขียนคิดว่าถ้าหากมีวิธีการที่สามารถป้องกันปัญหาต่าง ๆ ได้ก็จะเป็นผลดีต่อระบบการธนาคารเป็นอย่างมาก

ประวัติและวิวัฒนาการของตั๋วเงิน

ในสมัยโบราณ การหมุนเวียนของผลผลิตในทางปรัวรรตกรรมตามหลักเศรษฐศาสตร์ เป็นไปโดยวิธีเอาสิ่งของแลกเปลี่ยนกับสิ่งของ หรือเอาสินค้าแลกเปลี่ยนกับสินค้า เพราะในสมัยนั้นเงินตรายังไม่เป็นที่รู้จักกัน ต่อมาเมื่อมนุษย์รู้จักใช้เงินตราเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน จึงเกิดความไม่สะดวกในการเอาของแลกเปลี่ยนของ เอาสินค้าแลกเปลี่ยนกับสินค้าได้เป็นอย่างมาก ครั้นต่อมาอีกขั้นหนึ่งมนุษย์จึงได้คิดเอาตั๋วเงินมาใช้แทนเงินตราเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระ

ตั๋วเงินนั้นปรากฏว่ามีมานานแล้ว ในสมัยพวกโรมันกำลังรุ่งเรืองก็ได้มีผู้ใช้กันอยู่แล้ว คือตามหลักฐานของ Samborn ในหนังสือ Origin of the Early English Maritime and Commercial Law (1930) กล่าวว่าพวกโป๊ป ซึ่งอยู่ตามเมืองต่าง ๆ และพวกเจ้าครองนครได้ใช้อยู่ในราวศตวรรษที่ ๑๒ เพื่อจัดหาเงินให้พวกบริวารของตน จึงคาดว่าตั๋วเงินนี้เกิดขึ้นจากความคิดริเริ่มของพวกยิวซึ่งครองอำนาจอยู่ในสมัยนั้น ตามหลักฐานในหนังสือ Middle Ages นาย Hallam ไก่กล่าวว่าในตอนต้นศตวรรษที่ ๑๓ เอกสารเครดิตของพ่อค้ามีอยู่ ๓ ชนิดด้วยกันคือ.-

๑. เลตเตอร์ออฟเครดิตทั่วไปซึ่งไม่ได้อ้างถึงผู้ใดโดยเฉพาะเจาะจง
๒. คำสั่งให้จ่ายเงินแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจง
๓. ตั๋วแลกเงิน

ประโยชน์ของตั๋วแลกเงินในสมัยนั้น ก็เพื่อป้องกันความยากลำบากและความไม่สะดวกในการที่จะหอบหิ้วเอาเหรียญเงิน เหรียญโลหะจากท้องถิ่นหนึ่งไปยังอีกท้องถิ่นหนึ่งโดยเฉพาะ ต่อมาเมื่อการพาณิชย์และการอุตสาหกรรมเจริญรุ่งเรืองขึ้น มนุษย์ก็ยิ่งตระหนักว่าตั๋วเงินเป็นสิ่งที่มิใช่ประโยชน์ที่สุด ในการให้ความสะดวกแก่การชำระหนี้ทางการค้าและธุรกิจต่าง ๆ เพราะการใช้หนี้โดยการออกตั๋วเงิน ถ้าเป็นหนี้จำนวนมาก ๆ ย่อมสะดวกกว่าการชำระหนี้ด้วยเงินตราหรือธนบัตร ซึ่งจะต้องมาเสียเวลานับ และตรวจความถูกต้องแท้จริงของเงินตราเหล่านั้น แต่

ถ้าเราออกตั๋วเงินเพียงฉบับเดียว เสียเวลาเพียงเล็กน้อยก็ทำให้มีผลเท่ากับการชำระเงินตราเป็นจำนวนล้าน ๆ ทำให้ไม่ต้องเสียเวลาอันมีค่าไปโดยเปล่าประโยชน์ ไม่ต้องเลี้ยงต้ออันตรายที่เกิดจากการมีเงินติดตัวเป็นจำนวนมาก ๆ ยิ่งกว่านั้น ตั๋วเงินยังทำให้การพาณิชย์ขยายตัวอย่างรวดเร็ว เช่น ไซตั๋วเงินเป็นเครื่องมือในการออกเครดิตเพื่อส่งสินค้าเป็นจำนวนมาก ๆ หรือในการลงทุนประกอบการต่าง ๆ นอกจากนี้ ก่อนที่ตั๋วเงินจะถึงกำหนดชำระผู้ทรงตัวยังอาจถือประโยชน์นำไปขายลดเพื่อแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดกับผู้อื่น เช่นกับธนาคารโดยยอมเสียค่าธรรมเนียมส่วนลดให้กับผู้รับซื้อ อนึ่ง ตั๋วเงินยังมีประโยชน์ที่อาจจะโอนกรรมสิทธิ์กันต่อ ๆ ไปได้เช่นเดียวกับการโอนกรรมสิทธิ์ในเงินตราด้วย แต่ต้องทำตามกฎเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่น ต้องมีการสลักหลังและส่งมอบ หรือโดยการส่งมอบกันเฉย ๆ กฎหมายก็ถือว่าเป็นการโอนกันแล้ว

ในความสัมพันธ์กับต่างประเทศ ตั๋วเงินก็นับว่าเป็นเครื่องมือในการชำระหนี้ระหว่างประเทศได้อย่างดี ฉะนั้น โดยเหตุที่ตั๋วเงินเป็นสิ่งที่จะใช้ในการค้าระหว่างประเทศกันมากจึงต้องมีบัญญัติกฎหมายของประเทศต่าง ๆ ในเรื่องตั๋วเงินให้สอดคล้องไม่ขัดแย้งกัน ใน พ.ศ. ๒๔๕๓ และ พ.ศ. ๒๔๕๕ จึงมีการเรียกประชุมระหว่างประเทศเกี่ยวกับการออกกฎหมายตั๋วเงินขึ้นใช้บังคับซึ่งประเทศไทยก็ได้ส่งผู้แทนไปร่วมประชุมด้วย ฉะนั้น กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทยในลักษณะตั๋วเงินจึงร่างขึ้นโดยอาศัยมติของที่ประชุมระหว่างประเทศซึ่งเรียกว่า Uniform Law

ความหมายของตั๋วเงินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตั๋วเงินคือ ตราสารที่เปลี่ยนมือ (Negotiable Instrument) อย่างหนึ่ง ซึ่งได้แก่ตั๋วแลกเงิน (Bill of Exchange) ตั๋วสัญญาใช้เงิน (Promissory Note) และเช็ค (Cheque) ตราสาร ๓ ชนิดนี้เท่านั้นที่กฎหมายไทยเราถือว่าเป็นตั๋วเงิน ส่วนตราสารเปลี่ยนมือโดยอย่างอื่น นอกจากที่ระบุไว้ข้างตน ถึงแม้ว่าคูกรณีจะตกลงในระหว่างกันเองให้ไซชำระหนี้แทนเงินตรา หรือให้สลักหลังโอนเปลี่ยนมือใด ๆ ก็ตาม ก็หาไม่ผลเป็นตั๋วเงินตามความหมายแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่ ตราสารนั้น ๆ จะมีผลบังคับกันใดหรือไม่ ก็ต้องสุดแล้วแต่บทบัญญัติกฎหมายอื่นจะกำหนดไว้เป็นอีกส่วนหนึ่ง ตราสารเปลี่ยนมืออื่น ๆ ซึ่งมีไซตั๋วเงินตามกฎหมายของไทย ได้แก่ ใบกำกับของ (Bill of Lading) ซึ่งเป็นตัวที่สั่งให้ส่งมอบของหรือสินค้า ใบรับคลังสินค้า (Warehouse Receipt) ซึ่งให้สิทธิ์แก่ผู้ฝากของในคลังสินค้าที่จะสลักหลังโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าไปเป็น

ของผู้ยื่นใ้ ใบประทวนสินค้า (warrant) ซึ่งให้สิทธิ์แก่ผู้ฝากของในคลังสินค้าที่จะสลักหลัง
 จำนำสินค้า โดยไม่ต้องส่งมอบสินค้านั้นแก่ผู้รับสลักหลัง เลตเตอร์ออฟเครดิต (Letter of Credit)
 ซึ่งใ้แก่หนึ่งสื่อที่ธนาคารแห่งหนึ่งมีไปถึงธนาคารอีกแห่งหนึ่งให้จ่ายเงินให้แก่ผู้ขาย เพื่อนำสินค้า
 มาลงเรือเป็นต้น ทรสารเหล่านี้จึงจะเป็นทรสารที่เปลี่ยนมือซึ่งอาจจะใช้เป็นสิ่งกั้มเงินกันได้
 แต่ตามกฎหมายไทยไม่ยอมรับว่าเป็นตัวเงิน

ตัวแลกเงิน

ตามกฎหมายตัวแลกเงินคือ หนึ่งสื่อทรสารซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้สั่งจ่าย สั่งบุคคล
 อีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้จ่าย ให้ใช้เงินจำนวนหนึ่งแก่บุคคลคนหนึ่ง หรือให้ใช้ตามคำสั่งของบุคคลคน
 หนึ่งซึ่งเรียกว่า ผู้รับเงิน (มาตรา ๕๐๘)

ตามภาคปฏิบัติตัวแลกเงินคือ คำสั่งให้จ่ายเงินโดยคนที่ออกตัวแลกเงิน ซึ่งโดยปกติ
 ไ้แก่เจ้าหน้าที่ ซึ่งต้องการใช้เงินจำนวนหนึ่ง เช่น ต้องจ่ายเป็นค่าสินค้าที่ตนซื้อ มา แต่ขณะนั้นตน
 อาจมีเงินสดไม่เพียงพอหรือไม่มีเงินฝากในธนาคาร ก็อาจเขียนตัวเงินมอบให้แก่ผู้ขายเพื่อนำไป
 ช้เงินกับลูกค้าของตน ซึ่งก็เท่ากับเป็นการชำระราคาสินค้านั้นเอง (ดูตัวอย่างหมายเลข ๑)

จากรูปตัวอย่างหมายเลข ๑ ผู้สั่งจ่ายคือห้างหุ้นส่วนจำกัดสากลแมริง ผู้จ่ายคือธนาคาร
 กรุงเทพ จำกัด สำนักงานใหญ่ ผู้รับเงินคือ บริษัท เอ.บี.ซี. อุตสาหกรรม จำกัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตั๋วแลกเงิน

เลขที่ 14/16

ห้างหุ้นส่วนจำกัด สากลแบบริ่ง

1-5 ถนนสุขุมวิท ซอยสุขุมวิท 11 กรุงเทพมหานคร 10110

จำนวนเงิน 12,000.00 บาท

วันที่ 22 สิงหาคม 2516

เมื่อต้น - 1 - วัน

นับแต่วันที่ออกตั๋วแลกเงินเดี๋ยวดังบน

ไปรูดจ่ายเงินให้แก่ บริษัท เอ.บี.ซี. จำกัด

หรือตามคำสั่งเป็นจำนวนเงิน

-12,000.00 บาท- (หนึ่งหมื่นสองพันบาทถ้วน)

เพื่อชำระราคา ผลิตภัณฑ์

ตั้ง ธนาคาร กรุงไทย จำกัด

สำนักงานใหญ่

(ลงชื่อ)

ทนายผู้จัดการ

ผู้สั่งจ่าย

รับรองเลขที่ 10.2516/8894
รับรองแล้ว

ตราธนาคาร

(ลงชื่อและประทับตราธนาคาร)

กำหนดชำระวันที่ 20 กันยายน 2516

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตั๋วสัญญาใช้เงิน

ตามกฎหมายตั๋วสัญญาใช้เงินคือ หนังสือตราสารซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ออกตั๋ว ให้
คำมั่นสัญญาว่าจะใช้เงินจำนวนหนึ่งให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่ง หรือให้ใครก็ตามคำสั่งของบุคคลอีกคนหนึ่ง
เรียกว่า ผู้รับเงิน (มาตรา ๔๘๒)

ตามภาคปฏิบัติตั๋วสัญญาใช้เงินคือ เอกสารซึ่งผู้ออกตั๋วสัญญาว่า จะเป็นผู้ใช้เงินนั้นด้วย
ตนเอง เช่น เราต้องการซื้อสินค้าอย่างหนึ่งแต่ไม่มีเงินสด หรือมีแต่ไม่เพียงพอ จึงเขียนให้คำ
มั่นสัญญาว่า เมื่อนั้น เมื่อนี้ เราจะไถ่หนี้ค่าซื้อสิ่งของนั้นให้แก่ผู้ขาย คือตั๋วสัญญาใช้เงิน (ดูตัวอย่าง
หมายเลข ๒)

ตัวอย่างหมายเลข ๒

ตั๋วสัญญาใช้เงิน

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด
624 ถนนเยาวราช นครหลวง ฯ

2 ๘ ๕16

วันที่ 15/2516
For Credit of
THE UNION BANK OF BANANGKOK LIMITED
HEAD OFFICE

วันที่ 26 พฤศจิกายน 2516

จ่ายให้ **นางสาว...** จากวันที่ในตั๋วสัญญาใช้เงินนี้

๑๗๑ นายประสิทธิ์ มหิธรวาท

สัญญาจะจ่ายเงิน 800.000.- บาท (แปดแสนบาทถ้วน)

สหธนาคารกรุงเทพ จำกัด
(ผู้ออกตั๋ว)

เลขที่ออกใบตราสาร
เลขที่ออกใบตราสาร

จากรูปตัวอย่างหมายเลข ๒ ผู้ออกตั๋วคือ นายประสิทธิ์ มหิธรากุล ผู้รับเงินคือ
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด

เช็ค

ตามกฎหมายเช็คคือ หนังสือตราสารซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้สั่งจ่าย สั่งธนาคารให้
จ่ายเงินจำนวนหนึ่งเมื่อทวงถาม ให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งหรือให้ใช้ตามคำสั่งของบุคคลอีกคนหนึ่ง
อันเรียกว่า ผู้รับเงิน (มาตรา ๔๔๗)

ตามภาคปฏิบัติ ในขณะที่มีเงินสดแต่ไม่อยากเก็บไว้กับตัวเพื่อความปลอดภัย หรือเพื่อ
ประโยชน์อย่างอื่นจึงเอาเงินนั้นไปฝากธนาคาร เมื่อต้องการใช้เงินก็เขียนเช็คสั่งธนาคารให้
จ่ายเงินแก่ตัวเอง หรือบุคคลนั้นบุคคลนี้ เป็นต้น (ดูตัวอย่างหมายเลข ๓)

ตัวอย่างหมายเลข ๓

จากรูปตัวอย่างหมายเลข ๓ ผู้สั่งจ่ายคือนายภาสกร ผู้รับเงินคือนายธงชัย ผู้จ่ายคือ
ธนาคาร เชตพน จำกัด

เหตุที่มีมูลค่าตั๋วเงินไว้ ๓ ประเภท ก็เพราะการใช้ตั๋วเงินชำระหนี้กันในวงการค้าและ
ธุรกิจนั้นเพียงตั๋วเงิน ๓ ประเภท ก็เป็นการเพียงพอแล้ว

- ๑. บุคคลใดมีเงินฝากในธนาคารต้องใช้เช็ค

๒. บุคคลใดไม่มีเงินฝากในธนาคารแต่มีลูกหนี้พอที่จะชำระหนี้แทนได้ ก็ออกเป็น
ตัวแลกเงินส่งให้ลูกหนี้เป็นผู้ชำระหนี้ของตน

๓. บุคคลนั้นไม่มีเงินฝากในธนาคาร ประกอบทั้งลูกหนี้ที่ชำระหนี้แทนก็ไม่มี ผู้นั้นก็ออก
เป็นตัวสัญญาใช้เงินชำระหนี้ได้

ธนาคารพาณิชย์เข้ามาเกี่ยวข้องกับตัวเงินได้อย่างไร

ในสมัยก่อนการติดต่อค้าขายซึ่งเป็นระยะทางไกล ๆ จะใช้วิธีการส่งสินค้าไปแลกเปลี่ยน
กันโดยแต่ละฝ่ายจะมีสัญญาบัญชีเดินสะพัด เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการชำระหนี้ เช่น นาย ก. ส่ง
ข้าวและสินค้าเบ็ดเตล็ดจากกรุงเทพฯ ไปจำหน่ายให้ นาย ข. เป็นเวลารวมกันหลายครั้ง และ
นาย ข. ก็ส่งยางและคิงบุกจากสงขลามาจำหน่ายให้ นาย ก. ที่กรุงเทพฯ หลายครั้งเช่นกัน
นาย ก. และ นาย ข. ก็จะจดบันทึกทำการชำระหนี้โดยหักกลบหนี้กันโดยสัญญาบัญชีเดินสะพัด
ทุกครั้งที่มีการส่งสินค้าให้แก่กัน เพื่อตัดปัญหาภาระความยุ่งยากจากการที่ของชำระหนี้กันทุกครั้งที่มี
การส่งสินค้าให้แก่กัน จะเห็นว่าวิธีนี้คล้ายกับว่าเป็นการชำระหนี้ค่าสินค้าด้วยสินค้า แต่ในทาง
ปฏิบัติจริง ๆ ต้องที่ราคาสินค้าให้เป็นจำนวนเงินเสียก่อน แล้วจึงทำการตัดบัญชีเดินสะพัดหักกลบ
หนี้กัน

ในสมัยต่อมาเมื่อมีการจัดตั้งระบบธนาคาร ได้นำเอาสัญญาบัญชีเดินสะพัดมาใช้กับธนาคาร
ด้วยโดยแทนที่จะเป็นการส่งสินค้ากับสินค้า ก็เปลี่ยนเป็นการส่งเงินฝากเข้าธนาคาร ธนาคารก็
จะเปิดบัญชีเดินสะพัดให้ฝากถือเป็นหลักฐาน ซึ่งปัจจุบันเรียกว่าบัญชีกระแสรายวัน (Current
Account) ธนาคารจึงเข้ามามีบทบาทต่อบัญชีกระแสรายวันของลูกค้า คือเป็นคนกลาง
ทำหน้าที่รับฝากเงินและออกสมุดฝาก (Pay-in) ให้ผู้ฝาก เป็นผู้ถือไว้เป็นหลักฐานและทุกครั้ง
ที่จะมาฝากต้องนำสมุดบัญชีมาด้วย ธนาคารจะได้เพิ่มยอดเงินฝากให้ เมื่อผู้ฝากเงินกับธนาคาร
ซึ่งมีกิจการค้าขายจะต้องทำการติดต่อการค้ามีการชำระเงินค่าสินค้า ก็ใช้บริการของธนาคารเป็น
แหล่งกลางในการชำระหนี้กัน เพราะต่างฝ่ายต่างก็เปิดบัญชีกับธนาคารเมื่อฝ่ายหนึ่งต้องชำระหนี้
ให้อีกฝ่ายหนึ่ง ก็เพียงแต่ทำเอกสารแสดงความจำนงให้ธนาคารหักยอดบัญชีเงินฝากของตน (ถ้า
มีบัญชีกับธนาคารนั้น) เจ้าหนี้เมื่อได้รับเอกสารก็จะนำไปขึ้นเงินกับธนาคาร หรือให้ธนาคาร
เพิ่มยอดเงินฝากและธนาคารก็จะถือเอกสารฉบับนี้เป็นหลักฐานในการหักยอดเงินฝากของผู้ส่ง
จ่าย จึงเห็นว่าทั้งผู้ซื้อและผู้ขายจะต้องถือเอกสารมีค่าซึ่งเปรียบเสมือนตัวเงินและเป็นเอกสาร

สัญญาระหว่างกันโดยมีธนาคารเป็นสื่อกลางในการติดต่อ ซึ่งเอกสารเหล่านี้ก็ได้ถูกนำมาแก้ไข
คัดแปลงให้เป็นมาตรฐานเดียวกันหมดทุกประเทศเรียกว่า ตั๋วเงิน เพื่อให้เกิดความสะดวกใน
การปฏิบัติงานและเพื่อป้องกันการปลอมแปลงซึ่งอาจจะเกิดขึ้นได้ กฎหมายไทยจึงได้กำหนดเป็น
พระราชบัญญัติลักษณะตั๋วเงินขึ้น ซึ่งประกอบด้วยตั๋วแลกเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงิน และเช็ค ดังกล่าว
มาบางแล้วตอนต้นก่อนที่จะบรรยายปัญหาในการซื้อขายลดตั๋วเงินจึงจำเป็นต้องกล่าวถึงลักษณะและ
สาระสำคัญของตั๋วเงินเสียก่อน ตั๋วเงินตามความหมายของกฎหมายนั้นได้กล่าวแล้วว่าแบ่งออกเป็น
ตั๋วแลกเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงิน และเช็ค สำหรับตั๋วแลกเงินนั้นต้องมีลักษณะสำคัญดังรายการต่อไปนี้.-

๑. คำบอกชื่อว่าเป็นตั๋วแลกเงิน
๒. คำสั่งอันปราศจากเงื่อนไขให้จ่ายเงินเป็นจำนวนแน่นอน
๓. ชื่อหรือยี่ห้อผู้จ่าย
๔. วันถึงกำหนดใช้เงิน
๕. สถานที่ใช้เงิน
๖. ชื่อหรือยี่ห้อผู้รับเงิน หรือคำจกแจงให้ใช้เงินแก่ผู้ถือ
๗. วันและสถานที่ออกตั๋ว
๘. ลายมือชื่อผู้ส่งจ่าย

ลักษณะสำคัญของตั๋วสัญญาใช้เงิน ต้องมีรายการดังนี้.-

๑. คำบอกชื่อว่าเป็นตั๋วสัญญาใช้เงิน
๒. คำมั่นสัญญาอันปราศจากเงื่อนไขว่าจะใช้เงินเป็นจำนวนแน่นอน
๓. วันถึงกำหนดใช้เงิน
๔. สถานที่ใช้เงิน
๕. ชื่อหรือยี่ห้อของผู้รับเงิน
๖. วันและสถานที่ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน
๗. ลายมือชื่อผู้ออกตั๋ว

ลักษณะสำคัญของเช็ค ต้องมีรายการดังนี้.-

๑. คำบอกชื่อว่าเป็นเช็ค
๒. คำสั่งอันปราศจากเงื่อนไขให้ใช้เงินเป็นจำนวนแน่นอน
๓. ชื่อหรือยี่ห้อและสำนักงานของธนาคาร

- ๔. ชื่อหรือยี่ห้อของผู้รับเงินหรือค่าจกแจงว่าให้ใช้เงินแก่ผู้ถือ
- ๕. สถานที่ใช้เงิน
- ๖. วันและสถานที่ออกเช็ค
- ๗. ลายมือชื่อผู้สั่งจ่าย

สาระสำคัญของเหล่านี้กฎหมายได้กำหนดไว้แล้วว่าจะต้องจกแจงอยู่ในตั๋วเงินแต่ละประเภทตามมาตรา ๕๐๕, ๕๔๓ และ ๕๔๔ ในทางปฏิบัติที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับตั๋วเงิน ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะอย่างไร จะต้องให้ความระมัดระวังตรวจสอบรายการข้างต้นให้ครบ จะขาดตกบกพร่องได้บางบางกรณีซึ่งจะต้องตีความไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ดังนี้.-

- มาตรา ๕๑๐ กำหนดถึงรายการที่ขาดตกบกพร่องไปจากลักษณะสำคัญของตั๋วแลกเงิน คือ
- ๑. ตั๋วแลกเงินที่ไม่ระบุเวลาใช้เงินให้ถือว่าใช้เงินเมื่อเห็น
  - ๒. สถานที่ใช้เงินไม่ระบุไว้ในตั๋วแลกเงินให้ถือว่าภูมิลำเนาของผู้จ่ายเป็นสถานที่ใช้เงิน
  - ๓. ถ้าไม่ระบุสถานที่ออกตั๋ว ให้ถือว่าที่นั้นคือออก ณ ภูมิลำเนาของผู้สั่งจ่าย
  - ๔. ถ้าไม่ลงวันที่ออกตั๋วหรือวันที่ถูกต้องมีสิทธิ์ที่จะจกวันตามที่แท้จริงลงได้

มาตรา ๕๔๕ กำหนดถึงรายการที่ขาดตกบกพร่องไปจากรายการที่ระบุไว้ในตั๋วสัญญาใช้เงิน คือ

- ๑. เมื่อไม่ระบุเวลาใช้เงินให้ถือว่าพึงใช้เงินเมื่อใดเห็น
- ๒. ไม่ระบุสถานที่ใช้เงิน ให้ถือว่าภูมิลำเนาของผู้ออกตราสารนั้นเป็นสถานที่ใช้เงิน
- ๓. ไม่ระบุสถานที่ออกตั๋ว ให้ถือว่าที่นั้นคือออก ณ ภูมิลำเนาของผู้ออกตั๋ว
- ๔. ถ้าไม่ใดลงวันที่ออกตั๋ว ให้ผู้ทรงโดยชอบด้วยกฎหมายจกวันที่ถูกต้องแท้จริงลงในตั๋ว

มาตรา ๕๔๕ กำหนดถึงรายการที่ขาดตกบกพร่องไปจากรายการที่ระบุไว้ในเช็คโดยอนุโลมให้ถือปฏิบัติตามตั๋วแลกเงิน เนื่องจากมีลักษณะและวิธีการคล้ายกับตั๋วแลกเงิน

รายการที่ระบุไว้ในข้างต้นตามมาตรา ๕๐๕, ๕๔๓ และ ๕๔๔ เป็นรายการที่จะต้องปรากฏในคานหนาของตั๋วเงินแต่ละประเภท ส่วนรายการที่สำคัญซึ่งจะปรากฏด้านหลังของตั๋วเงินคือการสลักหลัง ตั๋วเงินที่ไม่ต้องมีการสลักหลังโอนกันก็มีได้แก่ ตั๋วเงินที่สั่งจ่ายแก่ผู้ถือ หรือตั๋วเงินที่ไม่ระบุชื่อผู้ถือ เช่น เขียนว่าเงินสด ตั๋วเงินประเภทนี้สามารถโอนเปลี่ยนมือได้ง่าย เพียงการส่งมอบกันก็ถือว่าเป็นการโอนให้กันแล้ว ส่วนตั๋วเงินที่ระบุชื่อผู้รับเงินการโอนจะต้องมีการสลักหลัง การสลักหลังคือการที่ผู้ทรงตั๋วเงินลงข้อความและลงลายมือชื่อในตั๋วเงินประเภทใด

ประเภทหนึ่ง หรือลงแต่เพียงลายมือชื่อของผู้สละสิทธิ์ลงไป เพื่อโอนสิทธิ์ตามตัวเงินนั้นให้แก่ผู้รับสละสิทธิ์

การสละสิทธิ์มี ๓ ประเภท คือ.-

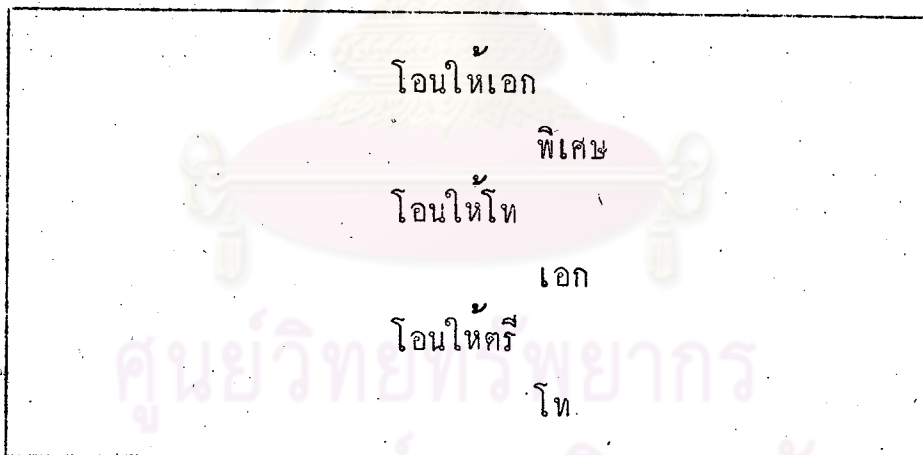
๑. การสละสิทธิ์ไม่ขาดสาย
๒. การสละสิทธิ์ขาดสาย
๓. การสละสิทธิ์ลอย

การสละสิทธิ์ไม่ขาดสาย

การสละสิทธิ์ไม่ขาดสาย เป็นการสละสิทธิ์ซึ่งต่อเนื่องกันไปโดยบุคคลซึ่งเป็นผู้ทรงตัวเงินนั้นตามลำดับกันลงมา เช่น แดงออกตัวแลกเงินฉบับหนึ่งให้คำจ่ายเงินให้แก่พิเศษ พิเศษผู้สละสิทธิ์ตัวเงินโอนให้เอก เอกสละสิทธิ์โอนให้โท โทสละสิทธิ์โอนต่อให้ตรี (ดูตัวอย่างหมายเลข ๔)

ด้านหลังของตัว

ตัวอย่างหมายเลข ๔

จะเห็นว่าถ้าตรีเป็นผู้ซึ่งมีตัวเงินฉบับนี้ไว้ในครอบครองแสดงสิทธิ์ด้วยการสละสิทธิ์ไม่ขาดสาย ตรียอมเป็นผู้ทรงตัวเงินโดยชอบด้วยกฎหมาย

การสละสิทธิ์ขาดสาย

การสละสิทธิ์ขาดสาย คือตามรูปตัวอย่างหมายเลข ๔ สมมุติว่าพิเศษสละสิทธิ์โอนตัวเงินให้เอกไปแล้ว อยู่ที่ ๆ ก็ปรากฏการสละสิทธิ์ว่า โทสละสิทธิ์ตัวเงินให้ตรี (ดูตัวอย่างหมายเลข ๕)

คานหลังของตัวเงิน

ตัวอย่างหมายเลข ๕

โอนให้เอก
พิเศษ
โอนให้ตรี
โท

การสลักหลังเช่นนี้เรียกว่า การสลักหลังขาดสาย เพราะไม่ปรากฏว่าโทได้ตัวเงินนั้นมาอย่างไร โทจึงมีเหตุทรงโดยชอบด้วยกฎหมาย และตรีซึ่งเป็นผู้รับสลักหลังคนสุดท้าย จึงไม่มีสิทธิเรียกร้องให้ใช้เงินตามตราสารนั้น เพราะเหตุที่การสลักหลังไม่ต่อเนื่องกันมา ถึงแม้ตรีจะนำตัวไปขอรับเงิน คำซึ่งเป็นผู้จ่ายตามตราสารก็ยอมจะไม่ยอมจ่ายเงินให้ เพราะมีกฎหมายกำหนดไว้ว่าหากชำระหนี้ผิด ต้องชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ที่แท้จริงอีก

การสลักหลังลอย

การสลักหลังลอย คือผู้สลักหลังจะเขียนข้อความว่าสลักหลังโอนให้แก่ผู้ใดแล้วลงชื่อของตนเองลงไปก็ได้ หรือจะสลักหลังลงชื่อของตนเองลงไปเท่านั้นก็ได้ (ดูตัวอย่างหมายเลข ๖)

คานหลังของตัวเงิน

ตัวอย่างหมายเลข ๖

โอนให้เอก
พิเศษ
เอก

ผู้รับเงินสลักหลังเขียนข้อความว่าโอนให้เอก แล้วลงลายมือชื่อพิเศษ ผู้สลักหลังส่งมอบตัวเงินให้เอกผู้รับสลักหลังไปแล้ว เอกอาจจะสลักหลังโอนต่อไปให้โท โดยลงลายมือชื่อของตนต่อท้ายพิเศษก็ได้ แล้วส่งมอบตัวเงินนั้นให้แก่โท เรียกว่า การสลักหลังลอย

ธนาคารเกี่ยวข้องกับตัวเงินในฐานะที่ธนาคารเป็นผู้จ่ายเงินตามตัวคั้งนี้ คือ เมื่อลูกค้า นำเงินมาฝากธนาคารจะออกสมุดเงินฝาก (Pay-in) พร้อมกับจ่ายสมุดเช็คให้แก่ลูกค้า เมื่อลูกค้าต้องการเงินออกจากบัญชี เช่น จ่ายเงินชำระหนี้คาสินค้า ลูกค้าจะเขียนเช็คสั่งจ่าย ผู้ที่ได้รับเช็คก็จะนำเช็คมาขึ้นเงินกับธนาคาร เมื่อธนาคารตรวจสอบรายการที่ปรากฏในเช็คเป็น ถูกต้องทั้งคานหน้าและคานหลัง คือการสลักหลัง (ถ้ามี) และในบัญชีมีเงินพอธนาคารก็จะจ่าย เงินให้ทันที และหักบัญชีเงินฝากของผู้สั่งจ่ายทันที ถ้าผู้รับเช็คนำเช็คไปขึ้นเงินคนละธนาคารกับ ธนาคารที่ปรากฏชื่อในเช็ค ผู้รับเงินก็จะต้องรอให้ธนาคารส่งเช็คไปเคลียร์จึงจะได้รับเงิน ได้ วิธีนี้ส่วนมากจะไม่จ่ายเป็นเงินสด แต่ธนาคารจะเข้าบัญชีให้ กรณีที่เป็นการจ่ายเช็คลงวันที่ ล่วงหน้า ผู้รับยังไม่สามารถนำไปขึ้นเงินได้จนกว่าจะถึงกำหนด แต่หากมีความจำเป็นต้องใช้ เงินกระชั้นหันทีอาจนำเช็คฉบับนี้ไปขายลดให้กับธนาคารได้ โดยธนาคารจะหักส่วนลดไว้ตามอัตรา ที่กฎหมายกำหนด จะเห็นว่าการใช้เช็คจะต้องมีเงินอยู่ในบัญชีเงินฝากกับธนาคารเสมอ ถ้าปรากฏ ว่ามีผู้นำเช็คมาขึ้นเงินทั้ง ๆ ที่ในบัญชีไม่มีเงินพอธนาคารจะไม่จ่ายเงินและจะทำการปิดบัญชีของ บุคคลนั้นและขึ้นทะเบียนไว้ว่าเป็นลูกค้าที่ไม่น่าเชื่อถือ

ธนาคารเกี่ยวข้องกับตัวแลกเงิน คือทำหน้าที่เป็นตัวแทนเรียกเก็บให้ กรณีที่ลูกค้าของ ธนาคารไม่มีเงินในบัญชี แต่มีลูกหนี้เมื่อลูกค้าต้องการใช้เงิน เช่น เพื่อเอาไปซื้อสินค้าตามคำสั่ง ของผู้ซื้อรายใหม่ ลูกค้าก็อาจนำตัวแลกเงินและเอกสารการค้าที่ได้จัดส่งสินค้าไปให้ผู้ซื้อรายก่อน นำไปให้ธนาคารเรียกเก็บแทน ถ้าตัวนั้นเป็นตัวชนิดจ่ายเมื่อเห็น ธนาคารก็จะจ่ายเงินให้ครบ ตามจำนวนที่ระบุในตัว แต่ตัวนั้นมีอายุเวลา และลูกค้าต้องการเงินทันที ธนาคารก็จะหักส่วนลด ไว้และจ่ายส่วนที่เหลือให้ลูกค้า ซึ่งเรียกว่า การขายลดตัวเงิน

กรณีตัวสัญญาใช้เงินก็มีลักษณะคล้ายกับเช็ค และตัวแลกเงินที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่ต่าง กันที่ตัวสัญญาใช้เงิน ลูกค้าไม่มีเงินในบัญชี และก็ไม่มีการหักบัญชี แต่ลูกค้ามีความจำเป็น ต้องการเงินจำนวนหนึ่งก็อาจขอกู้เงินจากธนาคาร โดยออกตัวสัญญาใช้เงินไว้เป็นประกันพร้อมกับ การค้ำประกันด้วยวิธีอื่นอีกมากน้อยแล้วแต่ระเบียบของธนาคาร และประวัติการติดต่อกับลูกค้านั้น ๆ เช่น ถ้าเป็นลูกค้าที่ติดต่อกันอยู่เสมอและไม่เคยทำผิดระเบียบของธนาคารก็อาจจะไม่ต้องใช้ หลักทรัพย์ค้ำประกัน ถ้าเป็นลูกค้าใหม่ก็อาจต้องมีบุคคลที่ธนาคารเชื่อถือเป็นผู้ค้ำประกัน และมีการ ประกันด้วยหลักทรัพย์ด้วย

ตัวเงินทั้ง ๓ ชนิดคือ ตัวสัญญาใช้เงิน ตัวแลกเงิน และเช็ค จึงได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับ

ธนาคารอย่างแยกกันไม่ออก จากการให้บริการในการเปลี่ยนตัวเงินเป็นเงินตรา จนกระทั่งถึง การใช้ตัวเงินเป็นเอกสารการกู้ยืมซึ่งเรียกว่า การซื้อลด และขายช่วงลดตัวเงิน ซึ่งนิยมทำกัน มากในต่างประเทศ แต่สำหรับประเทศไทยการซื้อลดตัวเงินและขายช่วงลดตัวเงินยังไม่แพร่หลาย เท่าที่ควร เนื่องจากมีปัญหาในทางปฏิบัติบางอย่างซึ่งจะไต่ถลาไปในบทต่อไป

ความหมายและประเภทของตัวเงินซื้อลด

ความหมายของตัวเงินซื้อลด

การซื้อลดตัวเงินคือ การที่ลูกค้านำตัวเงินมาขายลดให้ธนาคารก่อนที่ตัวเงินนั้นจะถึง กำหนดชำระเงิน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ธนาคารให้กู้ยืมเงินโดยลูกค้านำตัวเงินซึ่งธนาคาร มีสิทธิ์ที่จะไปเรียกเก็บเอาจากผู้มีหน้าที่ต้องจ่ายเงินตามตัวนั้นเมื่อถึงเวลากำหนดไว้ เช่น ลูกค ้าที่เป็นผู้ส่งออก (Exporter) ใ้รับแจ้งการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตของผู้ส่งสินค้าจากธนาคาร (หมายถึงธนาคารในประเทศไทย) แล้ว ลูกค ้าก็จะดำเนินการจัดหาสินค้าให้เพียงพอกับความ ต้องการของผู้ซื้อ เพื่อจัดส่งไปให้ผู้ซื้อที่ต่างประเทศในการจัดหาสินค้านั้น ถ้าผู้ส่งออกมีสินค้า เพียงพอตามจำนวนและถูกต้องตามเงื่อนไขในเครดิตของการอยู่แล้วผู้ส่งออกก็ไม่เกิดปัญหาอันใด หากในกรณีที่สินค้าในสต็อกมีไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้ซื้อ ลูกค ้าจึงจำเป็นต้องไปหาซื้อ เพิ่มเติมมาจากแหล่งผลิตหรืออาจจะไม่มีสินค้าในสต็อกเลยก็ได้ ในการนี้ลูกค ้ายังเอาเงินในมือ ไม่เพียงพอที่จะชื้อสินค้าตามที่ต้องการได้หมด ลูกค ้าอาจมาเจรจาขอเงินจากธนาคารโดย มอบเลตเตอร์ออฟเครดิตฉบับที่ผู้ส่งสินค้ามาให้กับธนาคารยี่ถ้อไว้พร้อมกับลงนามมอบสิทธิการ รับเงินเพื่อเป็นหลักประกันเงินกู้ แล้วพอค ้าก็จะเอาเงินไปชื้อสินค้าเพื่อบรรจุลงหีบห่อใน การส่งออก ซึ่งวิธีนี้เรียกว่า Packing Credit เมื่อธนาคารอนุมัติ Packing Credit แล้ว ผู้ซื้อหรือลูกค ้าจะต้องกรอกรายละเอียดลงไปแบบฟอร์มใบคำขอเบิกเงินล่วงหน้าตาม เลตเตอร์ออฟเครดิต พร้อมทั้งเซ็นชื่อกำกับและประทับตราของบริษัทด้วยเพื่อยืนยันให้กับธนาคาร นอกจากนี้ ลูกค ้าต้องเซ็นชื่อกำกับและประทับตราในตัวสัญญาใช้เงินที่ออกโดยธนาคารเพื่อเป็น การชำระหนี้เงินกู้ให้กับธนาคารอีกด้วย หากในกรณีที่ต้องมีผู้ค้ำประกันก็ต้องให้บุคคลภายนอกที่ทาง ธนาคารเห็นชอบด้วยค้ำประกันอีกต่อนึ่ง

เมื่อลูกค ้าได้รับการอนุมัติ Packing Credit และไต่ส่งสินค้าลงเรือเพื่อส่งไปให้

แก่ผู้ซื้อเรียบร้อยแล้ว ก็จะจัดทำตั๋วแลกเงินและเอกสารส่งสินค้า (Drafts and Shipping Documents) ตามข้อตกลงที่ใครระบุไว้ในเครดิตนํายืนยันให้แก่สาขาหรือตัวแทนธนาคาร แจกเลขเตอร์ออฟเครดิตผ่านเพื่อขอรับเงินสาขาหรือตัวแทนของธนาคารที่เปิดเครดิตผ่านก็จะตรวจเอกสารที่ผู้รับประโยชน์นํายืนยันว่าถูกต้องตามเงื่อนไขที่ใครระบุไว้ในเครดิตทุกประการหรือไม่ หากเอกสารที่นํายืนยันถูกต้อง สาขาหรือตัวแทนของธนาคารก็จะปฏิบัติตามคำสั่งที่ให้ไว้ เช่น จ่ายเงินให้ทันทีหรือจัดส่งมาเพื่อให้ลูกค้าผู้ขอเปิดเครดิตหรือผู้จ่ายรับรองตั๋วซึ่งเรียกว่า Negotiation สำหรับกรณีตั๋วแลกเงินที่ออกตามเลขเตอร์ออฟเครดิตซึ่งเกิดจากการส่งสินค้าออกที่มีกำหนดเวลาชำระเงิน (Usance Export Bill) นั้น ลูกค้าผู้ส่งออกจะได้รับเงินก็ต่อจนวนกว่าตั๋วแลกเงินฉบับนั้นถึงกำหนดชำระเสียก่อนจึงจะสามารถรับเงินจากธนาคารได้ แต่ถ้าหากลูกค้าผู้ส่งออกมีความจำเป็นที่จะต้องนำเงินก่อน ลูกค้าผู้ส่งออกนั้นจะต้องนำตั๋วแลกเงินฉบับนั้นมาขายลดให้กับธนาคาร เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าควรรับซื้อไว้ ธนาคารก็จะรับซื้อลดไว้เท่าจำนวนเงินในตั๋วแลกเงินฉบับนั้น ลูกค้าผู้ส่งออกก็จะได้รับเงินเท่ากับค่าของตั๋วแลกเงินหักด้วยอัตราซื้อลดตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดไว้

004504

ประเภทของตั๋วเงินซื้อลด

ตั๋วเงินที่ธนาคารรับซื้อลดนี้ ปกติธนาคารจะแยกออกเป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือตั๋วเงินในประเทศ (Domestic Bills) กับตั๋วเงินต่างประเทศ (Foreign Bills)

ตั๋วเงินในประเทศ (Domestic Bills) คือ ตั๋วเงินที่ผู้ออกตั๋วและผู้จ่ายเงินอยู่ในประเทศไทย เช่น ตั๋วเงินคลัง เช็คในประเทศ

ตั๋วเงินต่างประเทศ (Foreign Bills) คือ ตั๋วเงินที่ผู้ออกตั๋วหรือผู้จ่ายเงินฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอยู่ต่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วย

๑. Export Bills (Outward Bills) คือ ตั๋วเงินคาสินค้าที่ส่งออกซึ่งพอลค้าผู้ออกตั๋วในประเทศไทย สั่งผู้ซื้อในต่างประเทศให้จ่ายเงิน

๒. Import Bills (Inward Bills) คือ ตั๋วเงินคาสินค้าที่สั่งเข้าซึ่งพอลค้าผู้ออกตั๋วในต่างประเทศสั่งผู้ซื้อในประเทศไทยให้จ่ายเงิน

ทั้งตั๋วเงินในประเทศและต่างประเทศ อาจจะเป็นตั๋วเงินที่มีเอกสารตามประเภทการประกอบ เช่น ใบกำกับสินค้า (Invoice) ใบตราส่ง (Bill of Lading) ใบรับภาระวาง

(Freight Receipt) กรมธรรม์ประกันภัย (Insurance Policy) เป็นต้น ซึ่งเรียกว่า
ตั๋วเงินที่มีเอกสารทางการค้าประกอบ (Documentary Bills) คือ เป็นตั๋วเงินที่เกิดขึ้นเนื่อง
จากการค้าจริง ๆ ตั๋วเงินที่ไม่มีเอกสารทางการค้าประกอบเรียกว่า Clean Bills

ตั๋วเงินที่ไม่มีเอกสารทางการค้าประกอบ อาจจะเป็นตั๋วเงินที่เกิดจากการค้าหรือไม่ได้
เช่น ตั๋วเงินที่สร้างขึ้นเพื่อจะกู้ยืมเงินจากธนาคารเป็นการชั่วคราวหรือตั๋วอำนวยความสะดวก (Ac-
commodation Bills) เช่น พอค้าที่ต้องการเงินเพื่อจัดหาสินค้าส่งไปตามขอกดลงซื้อขาย
แต่ปรากฏว่ามีเงินไม่พอจึงต้องการกู้เงินจากธนาคาร ในระยะสั้นเพียง ๑ เดือน พอค้านั้นก็
อำนาจนำเช็คของตนเองหรือของบุคคลอื่นมาขายแก่ธนาคาร เมื่อครบกำหนดใช้หนี้ก็นำเงินมาใช้ให้
กับธนาคาร

ปกติธนาคารมักนิยมซื้อตั๋วเงินชนิดที่มีเอกสารตามประเพณีการค้าประกอบเพราะตั๋วเงิน
ประเภทนี้ทรงคุณค่ายิ่งกว่าตั๋วเงินที่ไม่มีเอกสารการค้าประกอบ คือเป็นตั๋วเงินที่เกิดจากการค้า
จริง ๆ ฉะนั้น โอกาสที่จะไม่ได้รับชำระคืนเมื่อตัวถึงกำหนดยอมมีน้อยกว่า

ความหมายและประเภทของการขายช่วงลคตั๋วเงิน

ความหมายของตั๋วเงินขายช่วงลค

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า เมื่อธนาคารได้อนุมัติ Packing Credit แก่ลูกค้า ลูกค้า
ก็จะนำไปจัดหาสินค้าและจัดการส่งสินค้าไปใหญ่ขอตามที่ตกลงกัน หลังจากนั้นก็จะออกตั๋วแลกเงิน
และเอกสารการส่งสินค้าให้ธนาคารตัวแทนเพื่อขอรับเงิน ถ้าเป็นตั๋วมีระยะเวลาการชำระหนี้
ธนาคารจะรับซื้อไว้โดยหักส่วนลดไว้อ่อน สมมุติว่าธนาคารพาณิชย์เกิดมีความจำเป็นต้องใช้เงิน
เป็นจำนวนมากหลังจากที่ได้รับซื้อลคไว้แล้ว โดยอาจจะกลัวว่าเงินทุนหมุนเวียนภายในธนาคาร
จะต้องขาดมือลงหรือไม่อยากให้เงินทุนเวียนภายในธนาคารมีน้อยเกินไปเพื่อรักษาสภาพคล่อง
ของธนาคารไว้ ธนาคารนั้นก็อาจนำตั๋วแลกเงินและเอกสารการส่งสินค้าไปขายช่วงลคให้ธนาคาร
แห่งประเทศไทย โดยออกตั๋วสัญญาใช้เงินไว้กับธนาคารแห่งประเทศไทยอีกฉบับหนึ่งไว้เป็นประกัน
ค้ำหรือกรณีเมื่อธนาคารได้อนุมัติ Packing Credit แก่ลูกค้า โดยที่ลูกค้าได้ออกตั๋วสัญญา
ใช้เงินให้กับธนาคารไว้แล้ว ธนาคารมีสิทธิ์ที่จะนำตั๋วสัญญาใช้เงินฉบับนั้นไปขายช่วงลคให้กับ
ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยธนาคารสลักหลังตั๋วสัญญาใช้เงินนั้น ทั้งนี้เพราะธนาคารแห่งประเทศไทย
ถือได้ว่าเป็นธนาคารกลางของธนาคารพาณิชย์ที่เป็นแหล่งใหญ่แหล่งสุดท้าย (Central Lending

Resource)

Bank of the last หรือในการผูกค้ายก Packing Credit ไว้กับธนาคารเป็นเวลานานพอสมควร ธนาคารได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเงินผูกค้ายกที่ขอซื้อได้ มีความประสงค์จะขอทำ Packing Credit กับธนาคารแห่งประเทศไทยโดยผ่านธนาคารพาณิชย์ ธนาคารก็จะทำเรื่องเสนอให้เป็นกรณีพิเศษ ในการนี้ธนาคารจะคิดดอกเบี้ยจากลูกค้าตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ซึ่งจะต่องสูงกว่าดอกเบี้ยที่ธนาคารแห่งประเทศไทยคิดจากธนาคารพาณิชย์ ส่วนที่แตกต่างกันถือเป็นรายได้ของธนาคาร

ประเภทของตัวเงินชายวงลด

ตัวเงินที่จะเอาไปขายวงลดให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีเพียงชนิดเดียวคือตัวสัญญาใช้เงิน และตัวสัญญาใช้เงินนี้จะต้องออกโดยผู้ประกอบการอุตสาหกรรม การส่งสินค้าออก และการเกษตร เหตุที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการรับวงลดตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งสินค้าออก การอุตสาหกรรม และการเกษตร ก็เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการเหล่านี้ ซึ่งดำเนินการที่จะก่อให้เกิดผลผลิตทางเศรษฐกิจ อีกประการหนึ่งประเทศไทยเป็นประเทศในระหว่างการพัฒนาซึ่งต้องการให้สินค้าเหล่านี้ขยายตัวและกว้างขวางยิ่งขึ้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้กำหนดมาตรการและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่จะรับวงลดตัวสัญญาใช้เงินเพื่อช่วยเหลือกิจการดังต่อไปนี้

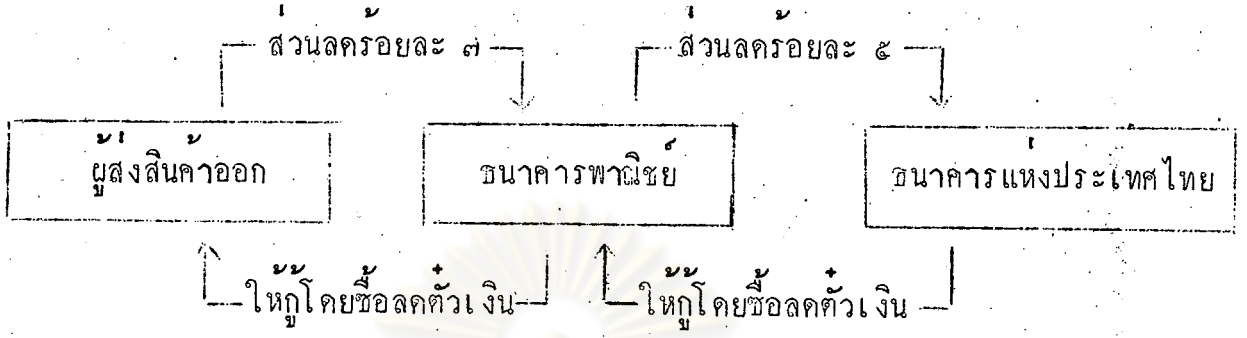
การช่วยเหลือด้านการส่งสินค้าออก

ผู้ส่งออกสามารถกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์ได้โดยเสียส่วนลดเพียงร้อยละ ๗ ต่อปี ในการนี้ผู้ส่งออกต้องแสดงว่าจะจัดส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยมีเลตเตอร์ออฟเครดิต สัญญาซื้อขายสินค้า และใบรับฝากสินค้าที่เตรียมจะส่งออกเป็นหลักประกันหรือแสดงว่าได้จัดส่งสินค้าออกไปแล้ว แต่ยังมีใครรับชำระเงินจากผู้ซื้อ คือมีตัวแลกเงินเป็นหลักประกัน ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดวงเงินที่จะให้ผู้ส่งออกกู้โดยวิธีรับวงลดตัวสัญญาใช้เงินของผู้ส่งออกจากธนาคารพาณิชย์ไว้ดังนี้. - (ดูตัวอย่างหมายเลข ๗)

- ร้อยละ ๘๐ ของจำนวนเงินตามเลตเตอร์ออฟเครดิต
- ร้อยละ ๗๐ ของจำนวนเงินตามสัญญาซื้อขายหรือคำสั่งซื้อสินค้า
- ร้อยละ ๘๐ ของมูลค่าใบรับเงินฝากสินค้าที่เตรียมส่งออก

ร้อยละ ๕๐ ของจำนวนเงินตามตัวแลกเงิน

ตัวอย่างหมายเลข ๓

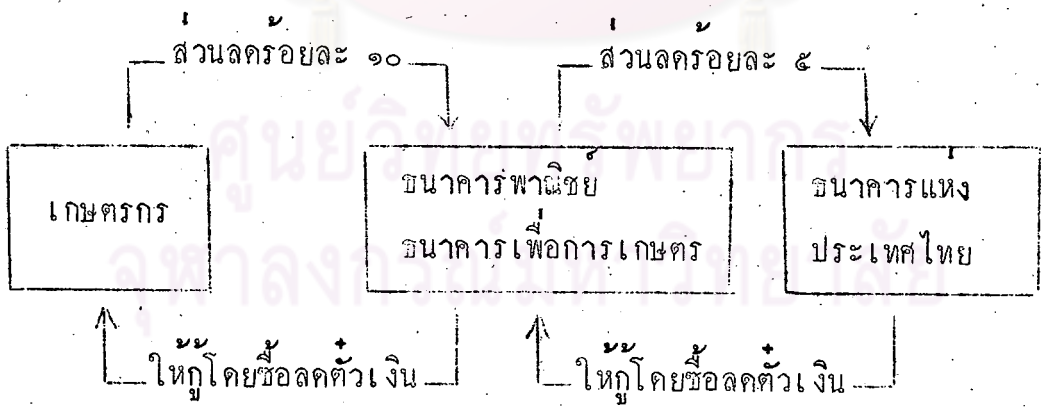
การช่วยเหลือคานการเกษตรกรรม

ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์ ในอัตราดอกเบี้ยต่ำโดยแบ่งการช่วยเหลือออกเป็น ๒ ประเภท

๑. เพื่อการผลิต

เกษตรกรจะกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรฯ หรือธนาคารพาณิชย์เพื่อใช้ในการผลิต เช่น เป็นค้ำปยุ ค่ายาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ค่าแรงงานและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ โดยเสียส่วนลคเพียงร้อยละ ๑๐ ต่อปี (ดูตัวอย่างหมายเลข ๔)

ตัวอย่างหมายเลข ๔

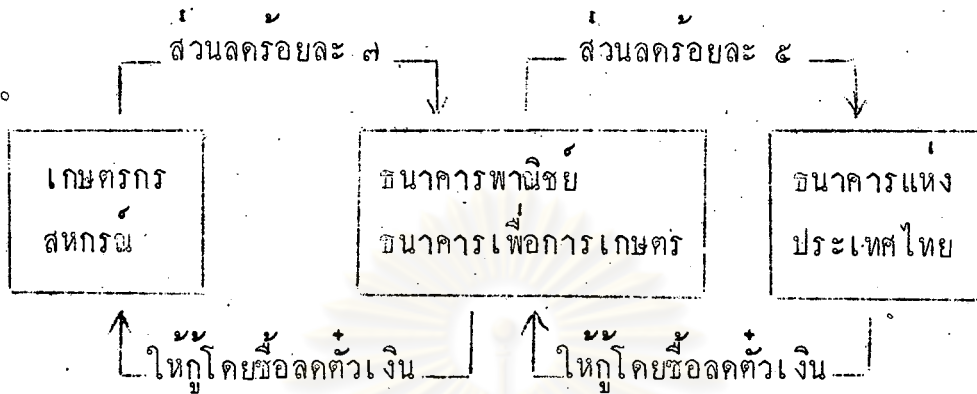

๒. เพื่อการขายผลิตผล

ในช่วงเวลาที่เกษตรกรเก็บเกี่ยวพืชผลเสร็จแล้ว แต่ยังจำหน่ายไม่ได้ เกษตรกรและสหกรณ์อาจจะขอกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรฯ หรือธนาคารพาณิชย์โดยมีพืชผลที่ผลิตได้

เป็นหลักประกันเงินกู้และเสียส่วนลดเพียงร้อยละ ๗ ต่อปี (ดูตัวอย่างหมายเลข ๘)

ตัวอย่างหมายเลข ๘

การช่วยเหลือทางคานอุตสาหกรรม

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมจะสามารถกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์ได้โดยเสียส่วนลดเพียงร้อยละ ๗ ต่อปี ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต้องแสดงหลักฐานว่าได้ใช้เงินที่กู้ไปนั้นในการดำเนินงานของตน เช่น ใช้เป็นค่าซื้อวัตถุดิบ จ่ายค่าแรง ค่าน้ำค่าไฟ เป็นต้น (ดูตัวอย่างหมายเลข ๑๐)

ยอดเงินที่จะขอกู้ได้ขึ้นอยู่กับประเภทของกิจการระหว่างร้อยละ ๕๐ ถึงร้อยละ ๕๐ ของวงเงินที่ใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ตัวอย่างหมายเลข ๑๐

